

Stoppa utsläppen av växthusgaser - nollutsläpp 2030 !

1. Utsläppen av växthusgaser i atmosfären förhindrar värmeutstrålningen från planeten och orsakar den globala uppvärmningen, försurningen och klimatförändringarna

Växthusgaserna, t ex koldioxid, som släpps ut och dels ackumuleras i atmosfären och dels genom nederbörd försurar haven alltmer och på så sätt även påverkar marken, förhindrar värmeutstrålningen från planeten ut i rymden. Därigenom tenderar både land och hav att successivt värmas upp. Därtill kommer naturliga variationer som t ex väderfenomenet El Nino, som senast inträffade 2015 och 2016.

I en studie som publicerades i den vetenskapliga tidskriften Science har forskare granskat hur världshaven blivit varmare sedan år 1971. ”Och det har gått ännu snabbare än vad den senaste FN-beräkningen slog fast för fem år sedan. Enligt forskarna har det i genomsnitt gått 40 procent snabbare.

' - Registrerade observationer av värmen som haven innehåller visar att havsuppvärmningen accelererar', skriver de därtill.

Studien bygger på mätningar med totalt 3900 bojar världen över.

- 2018 kommer att bli det varmaste år som uppmäts för jordens hav, säger Zeke Hausfather, analytiker vid den fristående klimatforskningsgruppen Berkeley Earth och en av forskarna bakom studien, till The New York Times.

- Liksom 2017 var det varmaste året, och 2016 var det varmaste året.” TT-Reuters SvD 12/1 -19

Haven fångar upp ”över 90 procent av det värmeöverskott som utsläppen av växthusgaser har orsakat.” ”Varmare vatten tar mer plats än kallare, det kallas termisk expansion, och enligt studien kommer enbart uppvärmningen av världshaven troligen innebära att havsnivån höjs 30 centimeter till år 2100. Då är inte en höjning på grund av smältande landisar och glaciärer inräknad. Inkluderas den så kan höjningen bli uppemot en meter i slutet av seklet, enligt FN:s beräkningar.

Idag har havsnivån stigit cirka 20 centimeter sedan förindustriell tid. Mer än hälften av höjningen beräknas bero på stigande vattentemperatur, medan resten är orsakad av smältande is.

Förutom höjda havsnivåer leder varmare hav till fler extrema väderhändelser. Stormar och orkaner förstärks. Det blir också häftigare nederbörd.” DN 12/1 -19

Kostnaderna för katastroferna skenar. ”**De senaste 20 årens** väderkatastrofer, främst orkaner och översvämningar, har kostat motsvarande 20 500 miljarder kronor, rapporterar TT. Det är en ökning med 250 procent jämfört med föregående 20-årsperiod, enligt FN-organet för katastrofberedskap UNISDR.” SvD 12/10 -18

Klimatförändringarna och deras konsekvenser återkommer jag till. Se också mina tidigare artiklar om klimatet och miljön på min hemsida www.EU-kommentar.se . De finns också omnämnda i min föregående artikel, **2018-04-23** : ”Kraftfulla klimatåtgärder så att utsläppen av växthusgaser stoppas kan inte vänta längre”.

2. Den globala uppvärmningen

”De fyra senaste åren har varit de varmaste på jorden sedan mätningarna började 1850, konstaterade Världsmeteorologiska organisationen (WMO).

'De 20 varmaste åren som uppmätts har varit under de senaste 22 åren. Temperaturhöjningarna de senaste fyra åren har varit exceptionell både på land och i haven', säger WMO:s generalsekreterare Petteri Taalas i ett pressmeddelande.

Sedan 1880 har jordens genomsnittliga ytemperatur höjts med runt en grad Celsius, rapporterar USA:s rymdstyrelse Nasa. I fjol var den globala medeltemperaturen 0,8 grader högre än genomsnittet åren 1951-1980.” SvD 8/2 -19

”År 2018 var det fjärde varmaste år som har uppmätts, ...” DN 7/2 -19

Det är alarmerande och sambandet med rekordnivåerna för halten växthusgaser i atmosfären är påfallande. Den snabba temperaturökningen beror på frånvaron av kraftfulla klimatåtgärder.

3. Halten växthusgaser i atmosfären når rekordnivå

”Atmosfärisk CO₂-koncentration uppnådde i genomsnitt 405 miljondelar /ppm/ år 2017 och förväntas öka med 2,2 ppm 2018 (+ 2,0 till + 2,6 ppm) för att nå 407 ppm 2018.” Pressmeddelande : EMBARGO: Onsdagen den 5 december 2018. Global Carbon Project

Värdena uttryckta i miljondelar koldioxidekvivalenter år 2017 och tidigare har Världsmeteorologiska organisationen, WMO tidigare rapporterat. ”I sin årliga rapport om halten av växthusgaser i atmosfären, Greenhouse gas bulletin, rapporterar WMO att 2017 blev ännu ett i raden av rekordår. Halten av koldioxid uppmättes till 405,5 miljondelar, en ökning från 2016 då halten var 403,3. 2015 var halten 400,1, det första året som halten passerade symboliska 400 miljondelar.

WMO konstaterar att 'det finns inga tecken på ett brott i trenden som driver på klimatförändringen, höjda havsnivåer, försurade hav och mer extremväder'.

- Vetenskapen är tydlig. Utan snabba sänkningar av koldioxid och andra växthusgaser kommer klimatförändringen att ha ökande destruktiva och oåterkalleliga effekter för livet på jorden. Möjligheten för att agera är nästan borta, säger Petteri Taalas.” DN 23/11 -18

Klimatförändringarna är redan här. ”**Enligt FN har** 17 av de 18 varmaste åren som finns registrerade inträffat sedan 2001 och kostnaden för klimatrelaterade katastrofer översteg 500 miljarder dollar.

WMO:s årliga publika 'Greenhouse gas bulletin' följer halten farliga gaser sedan 1750. Forskare har tillförlitliga uppskattningar om koldioxidhalten så långt tillbaka som 800 000 år på luftbubblor som bevarats i isen på Grönland och i Arktis. Genom studier av fossiliserade material har WMO även uppskattningar fem miljoner år tillbaka i tiden.” SvD 23/11 -18

I stället för att utsläppen stoppas med tanke på framtida generationer genom kraftfulla klimatåtgärder, ökas utsläppen av växthusgaser, vilket WMO:s mätningar av halten växthusgaser i atmosfären också vittnar om.

4. De globala utsläppen från fossila bränslen ökade 2018 med 2,7 procent enligt preliminära uppgifter

I min artikel **2018-04-23** : ”Kraftfulla klimatåtgärder så att utsläppen av växthusgaser stoppas kan inte vänta längre” redogjordes för Global Carbon Project (GCP). ”Varje år sedan 2005 skapar en gemenskap av forskare för Global Carbon Project en rapport om en global koldioxidbudget som kvantifierar koldioxidutsläppen för det föregående året och fördelar sedan kolet till atmosfären , havet eller marken. Se på internet Den årliga globala koldioxidbudgeten” under Global Carbon Project.

”Efter en snabb ökning av globala utsläpp på cirka 3 % per år mellan 2000 och 2013, ökade utsläppen endast med 0,4 % per år mellan 2013 och 2016.”

”Efter en tillfällig avmattning steg de globala koldioxidutsläppen med 1,6 % 2017, och nya uppgifter indikerar att utsläppen är på väg att stiga mer än 2 % på grund av en fortsatt användning av kol, olja och gas.” ... ”Den prognostiserade tillväxten från fossila bränslen och industrin är + 2,7 % år 2018, men stor osäkerhet kvarstår och tillväxten är mellan 1,8 % och 3.7 %.”

Prognosen för de globala utsläppen år 2018 är 37,1 miljarder ton CO₂ .

Fördelningen på länder med stora utsläpp 2018 och prognostiserade förändringar i procent mellan 2017 och 2018 samt procentuella fördelningen 2017 framgår av nästa tabell. Källa : Global Carbon Project

Land	Utsläpp, Gt CO ₂	Förändring 2017-2018	Fördelningen 2017
Kina	10,3	+4,7 %	27 %
USA	5,4	+2,5 %	15 %
EU(28)	3,5	-0,7 %	10 %
Indien	2,6	+6,3 %	7 %
Övriga	15,3	+1,8 %	42 %
Totalt	37,1	+2,7 %	100 %

Här är de största klimatbovarna där Kina sticker ut.

De sammanlagda koldioxidutsläppen mellan 1870 och 2017 beräknas fördelas på större länder : USA 25 %, EU(28) 22 %, Kina 13 %, Ryssland 7 %, Japan 4 %, Indien 3 % och övriga 26 %.

Det framgår klart av fördelningen av de ackumulerade utsläppen att det är de rika, utvecklade länderna som svarar för de stora utsläppen och har det största ansvaret för den kris som planeten befinner sig i. De som drabbas värst är de fattigaste länderna som har svarat för de lägsta utsläppen sedan industrialiseringens början. Men Kina, USA, EU, Ryssland m fl tar inte sitt ansvar, vilket jag återkommer jag till.

5. Parisavtalet 2015 och FN:s utvärdering av ländernas nationellt bestämda klimatplaner och deras genomförande

Inför klimatavtalet 2015 i Paris bedömde forskare att för att den globala uppvärmningen inte ska överstiga 1,5 grader måste planeten ha nollutsläpp kring 2050 och på vägen dit ha utsläppsminskningar med 8-9 per år. SvD 14/12 -15 Rika länder som Sverige måste gå före och ha nollutsläpp kring 2030, för de fattiga länderna måste ha en längre bromssträcka. Den medialt mest uppmärksammade forskaren Johan Rockström har nyligen abdikerat från detta rättvisesynsätt.

”Vi vet idag, med all önskvärd tydlighet, att de globala utsläppen måste börja avta runt 2020 för att sedan halveras varje årtionde och nå nära noll 2050-2060. Detta är vårt beting. Det är fullt möjligt. Vi har lösningarna. Det handlar bara att agera unisont i nivå med det som forskningen visar är nödvändigt.” SvD 23/2 -19

Att krav på utsläppsminskningar angivna i procent och år försvann från de tidigaste utkasterna till nytt klimatavtal, SvD 14/12 -15, var eftergifter till bl a Kina och USA. USA kunde ju ”omöjligt binda sig under internationell rätt” enligt president Obamas utrikesminister John Kerry. Kina och USA är de största klimatbovarna.

Parisöverenskommelsen från 2015 är ett processuellt avtal med målet att ”Hålla ökningen av den globala medeltemperaturen väl under 2 grader över förindustriella nivåer och att fullfölja ansträngningar att begränsa temperaturökningen till 1,5 grader över förindustriella nivåer „, ”. Avtalet ålägger parterna att vart femte år lämna in nationellt bestämda, ”förhöjda” klimatplaner som utvärderas av FN. Det är proceduren som är juridiskt bindande – inte innehållet mer än att det ska ”förhöjas”. Betydelsefullt är utvärderingen av FN.

FN:s miljöprogram (UNEP) presenterar årligen en slutlig bedömning, ”Emissions Gap Report”, av den så kallade ”utsläppsklyftan” - klyftan mellan förväntade utsläppsnivåer år 2030 jämfört med nivåer som överensstämmer ett mål på 2 grader C resp 1,5 grader C enligt kolbudgetarna. I min artikel **2018-04-23** behandlades FN-rapporten från 31 oktober 2017 som inte hade tagit hänsyn till de nya prognostiserade siffrorna för utsläppen 2017. Likaså saknar FN-rapporten från 27 november 2018 de nya prognostiserade uppgifterna om utsläppen 2018. Utsläppen av växthusgaser tog ju ny fart både 2017 och 2018 och beräknades till +1,6 procent resp + 2,7 procent.

FN sade den 27 november 2018 i sin årliga sammanfattning av analysen av genomförandet av de nationellt bestämda klimatplanerna och de faktiska utsläppen : ”Ökade utsläpp och fördröjningar betyder att klyftan i årets rapport är större än någonsin. Beträffande omfattningen av klimatåtgärder, konstaterar författarna, ”att nationerna måste höja sin ambitioner tre gånger för att klara 2-gradersmålet och fem gånger för att klara 1,5 gradersmålet.”

Det operativa ansvaret ligger hos företagen som svarar för utsläppen av växthusgaser. ”Ofattbara 71 procent av världens utsläpp orsakas, direkt eller indirekt av världens 100 största företag, enligt en uppmärksam studie från Carbon Disclosure Project förra året.” SvD 19/11 -18

6. Klimatförändringarna och krav på nollutsläpp

Klimatrapporten från FN:s klimatpanel, IPCC den 8 oktober 2018 tar speciellt upp effekter av en global uppvärmning på 1,5 grader. Det var ett uppdrag som gavs av Klimatkonferensen 2015 i Paris. Redan har utsläppen av växthusgaser förorsakat att den globala medeltemperaturen är cirka 1 grad över förindustriella nivåer. Av föregående avsnitt har framgått att nuvarande klimatåtgärder är helt

otillräckliga. Ambitionerna behöver femfaldigas för att nå 1,5 gradersmålet. Se också DN och SvD 28/11 -18 Koldioxidutsläppen, som ökar, behöver i stället minska med 45 procent jämfört med 2010 års nivå till 2030 och vara noll 2050 enligt IPCC. I Sverige och andra rika länder behöver utsläppen vara noll senast 2030, för de fattiga länderna måste ha en längre bromssträcka.

Naturskyddsföreningen skrev om IPCC:s specialrapport på hemsidan under rubriken "Förödande skillnader mellan 1,5 och 2 grader" bl a :

"I Sverige behöver utsläppen nå noll senast 2030. För det ska lyckas måste ansvariga politiker snarast fatta beslut om ett förbud mot att använda fossila bränslen efter 2030, och fasa ut de fossila subventionerna."

"- Ett av huvudbudskapen som förs fram i rapporten är att vi redan ser konsekvenser av en global uppvärmning på en grad genom bland annat mer extremväder, höjda havsnivåer och krympande havsis i Arktis, säger Panmao Zhai, vice ordförande i en av IPCC:s arbetsgrupper, i ett pressmeddelande." DN 8/10 -18

Rapporten granskar skillnaderna i klimatförändringarna mellan 1,5 och 2 graders uppvärmning. Riskerna för ekosystemen är avsevärt större vid 2 grader.

Minskningen av bestånden som skulle orsakas av en temperaturökning på 1,5 respektive 2 grader förväntas bli för insekter 6 resp 18 procent, för växter 8 resp 16 procent och för ryggradsdjur 4 resp 4 procent. DN 8/10 -18

"... näringsinnehållet i bland annat ris och vete sjunker i ett varmare klimat och överlag räknas skördarna minska ju mer temperaturen stiger.

Tillgången på mat kommer att minska mer vid 2 grader än vid 1,5 grad i Sahel, södra Afrika, Medelhavsområdet, Centraleuropa och Amazonas. En lägre uppvärmning medför större marginaler för både ekosystem och människor att anpassa sig och hålla sig under kritiska brytpunkter." DN 8/10 -18

Korallreven , som är så grundläggande för det marina livet och fisket, är redan hårt drabbade. "De skulle minska med 70-90 procent redan vid 1,5 grader medan så gott som alla , mer än 99 procent, skulle försvinna vid 2 grader. Uppvärmningen gör också att marina arter flyttar norrut och att fångsterna inom fisket minskar. Enligt ett exempel skulle fångsten av fisk minska med 1,5 miljoner ton per år vid 1,5 grad och mer än 3 miljoner ton vid 2 grader. DN 8/10 -18

En slutsats kan dras och som Naturskyddsföreningen formulerade: "De bidrag som presenterades vid Parisförhandlingarna, inklusive EU:s åtagande att minska utsläppen med minst 40 procent år 2030, skulle i bästa fall begränsa uppvärmningen till omkring 3 grader – det vill säga en global katastrof."

"Rapporten visar att en global uppvärmning på 2 grader är ännu allvarigare än forskarna tidigare trott. Redan vid 1,5 graders uppvärmning är följderna enorma, men 2 graders uppvärmning innebär dramatiska konsekvenser för ekosystemen, människor och andra arter. Varje tiondels grad spelar roll." Naturskyddsföreningen : Förödande skillnader mellan 1,5 och 2 grader

Kraftfulla klimatåtgärder så att utsläppen av växthusgaser stoppas kan inte vänta !

Forskaren Göran Sundqvist beskrev situationen efter Parisavtalet och i samband med IPCC:s klimatrapport. "Men avtalet har också en tydlig svaghet, nämligen åtgärderna. När de frivilliga åtgärderna läggs samman hamnar vi på över 3 grader. Och om länderna inte gör vad de lovat i sina planer utan fortsätter som idag, landar vi på 4-5 grader. Dessa scenarier innebär att vi kan förvänta

oss katastrofala störningar av de samhällsliga och naturliga systemen.” DN Debatt 8/10 -18

7. Nya klimatrappporter om avsmältningen av landisar och glaciärer

Efter IPCC-rapporten den 8 oktober 2018 ”Global Warming of 1,5 * C” har nya rapporter kommit om avsmältningen av isar i Arktis och glaciärerna i Himalaya.

Av en studie publicerad i Environmental Research Letters framgår att ”avsmältningen i Arktis har trefaldigats, till 14 000 ton vatten per sekund.”

”- Vi behöver inte vänta till seklets slut för att se problem med havsnivåstigningar. De är här redan nu , säger Jason Box, professor vid det danska institutet Geus (De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland).

- Ta till exempel staden Miami Beach, som lägger 500 miljoner dollar årligen på att pumpa bort vatten och höja vägar, säger Box till videnskab.dk . SvD 24/12 -18

Frågan om vad som händer om glaciärerna i jordens största bergskedja, Himalaya försvinner helt eller delvis har engagerat 350 forskare och policyexperter från 22 länder och 185 organisationer under de senaste fem åren. ”Rapporten, som nu är klar, har genomförts på samma sätt som klimatpanelen IPCC.”

”- Det här området kan liknas vid Asiens vattentorn. Det är det tredje största glaciärområdet efter Nord- och Sydpolen, säger Mari Albihn, miljö- och klimatrådgivare för Asien på Sida som varit med och finansierat rapporten.

Forskarna, som har koordinerats av Centre for Integrated Mountain Development, har studerat konsekvenserna för människorna i Hindukush Himalaya, den delen av bergskedjan där Himalaya-massivet, K2 och andra av världens högsta berg ingår. I detta område räknar forskarna med att 240 miljoner är direkt beroende av glaciärernas avrinning för sin vattenförsörjning, medan ytterligare 1,65 miljarder människor är beroende av samma vatten 'nedströms' – i dalgångarna och på slätterna i länder som Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, Kina, Indien, Myanmar, Nepal och Pakistan.

Rapporten visar att även om vi når det mest ambitiösa klimatmålet och lyckas bromsa den globala uppvärmningen till 1.5 grader, så kommer en tredjedel av glaciärerna i Hindukush Himalaya att smälta bort. Konsekvenserna beräknas bli enorma.” TT och DN 5/2 -19

Användningen av fossila bränslen ger inte bara upphov till utsläpp av växthusgaser utan även till mycket allvarliga luftföroreningar. Öppen eld med hjälp av ved, liksom vägdam och andra partiklar förorsakar också stora problem.

8. Luftföroreningar och hälsan

Under Världshälsoorganisationens, WHO, första globala konferens om hälsa och luftföroreningar som inleddes den 30 oktober 2018 släpptes en ny rapport om problemen. ”Enligt en ny WHO-rapport dog 600 000 barn av infektioner i luftvägarna relaterade till smutsig luft under året 2016. Mer än 90 % av världens barn andas förorenad luft varje dag, enligt rapporten.” SvD 30/10 -18

”Sju miljoner människor dör årligen till direkt följd av luftföroreningar enligt rapporten från Världsoorganisationen WHO

- Klimatförändringarnas verkliga kostnader känns i våra lungor och sjukhus. De förorenande energikällornas hälsobörda är nu så stor att en övergång till renare och mer hållbara alternativ till energiförsörjning, transport och livsmedelsförsörjning lätt betalar sig själv, säger WHO:s folkhälsochef Maria Neria.” DN 6/12 -18

Det är fråga om olika plånböcker och drivkrafter så att problemen inte tas på tillräckligt allvar. Stämningar blir mer vanliga i t ex Tyskland, där konsument- och miljöorganisationen Deutsche Umwelthilfe, DUH, har med Jürgen Resch i spetsen och lagböcker och gränsvärden framtvingat körförbud i stadsområden som är särskilt drabbade av luftföroreningar. SvD 20/11 -18

”Varje år beräknas 500 000 människor dö i förtid på grund av föroreningar i luften bara i Europa, enligt uppskattningar från 2017.” SvD 6/10 -18

9. FN:s klimatmöte, Cop 24 i Katowice i Polen 2- 16 december 2018

När den officiella invigningen av FN:s klimatmöte , Cop 24 hölls i Katowice i Polen den 3 december 2018 sade FN:s generalsekreterare Antonio Gueterres bl a : ”att klimatförändringen redan idag är fråga om liv och död för människor” och ”att vetenskapen kräver kraftigt höjda ambitioner ”. DN 4/12 -18

Sent på lördagskvällen den 15 december enades länderna om ett gemensamt regelverk för ländernas utsläppsrapportering och öppenhet så att uppgifterna blir jämförbara och kan utvärderas. ”Många u-länder var besvikna vad gäller kompensation för skador som orsakas av klimatförändringar. De ville ha skarpa skrivningar på denna punkt.” Överenskommelsen urvattnades genom att ”den paragraf som tidigare fanns med, som talar om hur stora utsläppsminskningar vi måste ha till 2030 för att klara 1,5 gradersmålet, accepterades inte.” SvD 16/12 -18 Problemen kring höjda ambitioner löstes alltså inte och inte heller kompensationen för den ackumulerade klimatskuld som de rika, utvecklade länderna har sedan förindustriell tid och som borde resultera i en klimatfinansiering för de fattiga utvecklingsländerna som svarat för de minsta utsläppen, men som drabbas värst av klimatförändringarna. Det var ju vid klimatkonferensen 2009 i Köpenhamn som de fattiga länderna utlovades 100 miljarder dollar årligen från 2020 av de rika länderna genom USA:s dåvarande utrikesminister Hillary Clinton.

Regelboken behöver utvecklas vidare : ”- Den är viktig eftersom Parisavtalet bygger på att enskilda länder ska ta ett större ansvar. Det behövs en tydlig regelbok för hur länderna ska öka sina ambitioner, men också för att följa upp vad länderna faktiskt gör och vilka effekter det har.” SVD 6/12 -18

10. EU:s klimatpolitik – Tyskland, Frankrike, Sverige

EU består av 28 länder, men framför allt Tyskland dominerar i kraft av sin ekonomiska styrka och har tillsammans med det ekonomiskt svagare Frankrike bildat något av ett radarpar, under en tid manifesterat med förmöten till Europeiska rådets sammanträden. Nyligen ingick Tyskland och Frankrike ett nytt vänskapsavtal, Aachenfördraget. För att kunna förstå EU:s klimat- och miljöpolitik är det intressant att beröra hur den utvecklas i dessa länder, framför allt i Tyskland.

10.1 Tysklands klimat- och miljöpolitik. Frankrike och EU

Efter kärnkraftskatastrofen i japanska Fukushima beslöt Tyskland 2011 att avveckla kärnkraften, ”die Energiewende”. År 2022 ska den vara avvecklad. Angela Merkel blev hyllad som ”Klimatkanslern”. ”Andra såg det som en ogenomtänkt panikåtgärd som ökat Tysklands beroende av rysk gas och smutsigt brunkol.” DN 10/10 -18

År 2018 stod förnybara energikällor för 40 procent och kol för 38 procent av Tysklands elproduktion. Tysklands mål är att förnybara källor ska stå för 65 procent av landets energi 2030. SvD Näringsliv 5/1 -19 Det är ju helt otillräckligt för att klara 1,5 gradersmålet.

Brunkolet är det minst energieffektiva och mest luftförorenande och mest skadliga av alla former av kol. Tyskland bränner mest brunkol i världen. Förbundskansler Angela Merkel har tillsatt en kolkommission (Kommission für Wachstum, Strukturwandel und Beschäftigung) för avveckling av tysk kolkraft.

Den 26 januari 2019 kom den tyska kolkommissionen med sitt förslag att fullständigt avveckla tysk kolkraft till 2038.

”Hela 40 miljarder euro - givetvis skattepengar – ska betalas som ersättning till berörda företag och regioner för att hantera förlorade arbetstillfällen. Utöver detta ska hushåll och företag från år 2023 kompenseras för förväntade elprishöjningar med två miljarder euro årligen.

Förslagen är ambitiösa men möjliga att genomföra sa näringslivsorganisationen BDI:s ordförande Dieter Kempf till Welt am Sonntag. Det som lugnar industrin, enligt Kempf som även varit medlem i kommissionen, är att den bekräftar risken för ökade elpriser och därför krävt kompensation. Sannolikt kommer elpriserna, som redan idag är högst i EU, att bli ännu högre. Hushållens elpriser är femtio procent högre än i Sverige (Eurostat).

...

Elsystemet behöver produktion som kan stabilisera frekvensen vilket inte sol- och vindkraft klarar. Därför är det inte någon högoddsare att gissa på att rysk gas kommer att ersätta stora delar av kol- och kärnkraften.” Anders Ydstedt, Gäst/Miljö på Ledare, SvD 3/2 -19 Allt tyder på att kolkommissionens förslag kommer att godkännas av förbundsdagen.

Men som framgått tidigare är år 2038 som avvecklingstid för kolkraften alldeles för sen för att klara 1,5 gradersmålet..

Rysk gas går sedan 2011 från västra Ryssland till norra Tyskland genom gasledningen Nordstream 1 på Östersjöns botten. Genom den nya gasledningen Nordstream 2 som byggs parallellt kommer mängden naturgas från Ryssland att fördubblas som ersättning för den förtida avvecklingen av kärnkraften och för den för långsamma utfasningen av brunkolkraften. Ryssland och Tyskland försvagar därmed Ukrainas ställning som transitland för rysk naturgas, samtidigt som Rysslands aggression fortsätter genom den folkrättsstridiga annekteringen av Krim och kriget i östra Ukraina , Donbassområdet.

USA, som har blivit ledande exportör av flytande naturgas (LNG) och som kan räkna med Polen som transitland för en kraftig expansion av amerikansk gas , har ett uttalat strategiskt mål att stoppa Nordstream 2 och är starkt mot EU som låtit Tyskland få avgörandet. ”USA:s president Donald Trump har direkt och indirekt hotat med sanktioner riktade mot företag som medverkar till bygget av Nordstream 2 . Samtidigt har USA förklarat som mål att 2025 vara Europas viktigaste leverantör av naturgas - en direkt utmaning siktad mot Rysslands president Vladimir Putin.” Rolf Gustavsson, Kommentar/Nordstream 2 SvD 18/2 -19

De redan ansträngda handelsrelationerna mellan USA och EU har genom Nordstream 2 på så vis fördjupats och EU har blivit mer beroende av Ryssland, trots retoriken om minskat beroende, och Ukraina, som fortsätter att utsättas för rysk aggression, förlorar transitinkomster från rysk gas när den går genom ledningarna på Östersjöns botten i stället för genom Ukraina.

Oavsett vilken naturgas det är, är gasen ett fossilt bränsle som vid användningen resulterar i utsläpp av växthusgaser som måste stoppas stoppas, för planetens gränser överskrids såsom tidigare visats.

Allt tyder på att Tyskland kommer att till och med missa sina egna miljömål trots sin satsning på vind, sol och andra förnybara energikällor, som alltså svarar för 40 procent av Tysklands elproduktion 2018.

”Men trots detta ser Tyskland ut att missa sina klimatmål för 2020 (att minska utsläppen med 40 procent jämfört med 1990), och kommer att ytterst svårt att nå 2030-målet (55 procents minskning).”, skrev Johan Rockström i en Kommentar, SvD 26/1 -19 Ändå utgår han ifrån att Tysklands farväl till brunkolet ska ske ”så nära 2030 som möjligt” genom kolkommissionen, där hans nuvarande forskningsinstitut, Potsdam Institute for Climate Impact Research (PIK) är representerat och har Rockström som chef sedan 2018. Men kolkommissionens slutdatum för brunkolet blev ju 2038, långt ifrån 2030. Det betyder, att utsikterna för Tyskland att klara sina utsläppsmål är ännu sämre.

Den slutsats som kan dras är, att man kan inte förvänta sig, att Tyskland blir ett draglok för EU så att 1,5 gradersmålet uppnås. Men hur är det med Frankrike Tysklands EU-partner ?

På klimatmötet den 12 december 2017 i Paris anordnat av president Emmanuel Macron sade Frankrikes president : ”Vi rör oss inte snabbt nog, det är problemet. Vi måste alla agera för att vi kommer alla att ställas till svars. Vi kan inte säga att vi inte visste, förklarar Macron enligt enligt nyhetsbyrån AFP.” SvD 13/12 -17 Retoriken nådde nästan tidigare president Barack Obamas höjder, men Macron ställdes snart till svars. ”Utan förvarning lämnade Frankrikes ekologiminister Nicolas Hulot sin post.

- Jag vill inte ljuga mer, sa Hulot, och anklagade sin förre chef, Emmanuel Macron för att inte bry sig om klimat- och miljöpolitiken så mycket som han låtit påskina.” SvD 31/8 -18

När den franska regeringen aviserade höjda vägskatter, bränslepriser och vägtullar som främst drabbar en redan ekonomiskt marginaliserad landsbygd för att finansiera avskaffad förmögenhetsskatt utbröt stora, fredliga demonstrationer av ”de gula västarna”. En svans av anarkistiska våldselement har tillkommit som försvagar den rörelsen genom våld och skadegörelse på gatorna.

I tv-kanalen RTL och tidningen La Tribunes månadsbarometer för november 2018 framgick : ”72 procent av de tillfrågade svarade att de 'håller med Gula västarna i deras verklighetsbeskrivning' – en verklighet som kan sägas gå ut på att det blivit tufft för vanligt folk att klara sig ekonomiskt under Emmanuel Macron. Som en händelse svarar 73 procent i samma undersökning att de har en negativ uppfattning om mannen som numera bor och arbetar i Elyséepalatset.” SvD 4/12 -18

Presidenten tvingades sedan backa. ”Protesterna har redan givit resultat : redan före helgens manifestationer meddelade premiärminister Edouard Philippe att man backar om bränslepriserna. SvD 9/12 -18

Inkomsterna från miljöskatterna skulle inte gå tillbaka till de vanliga människor som var redan

pressade av ökade levnadsomkostnader, utan fick en annan fördelningspolitisk profil. Följden blev omfattande folkliga protester och ännu ett bakslag för Frankrikes klimat- och miljöpolitik.

Tandemparet Tyskland och Frankrike kan alltså knappast väntas ta någon ledartröja för klimatet mer än i ord vare sig i de egna länderna eller för EU.

Som om inget har hänt fortsätter President Macron att vända sig till medborgarna i EU för en ”Förnyelse av Europa” i retoriken, men med mer överstatlighet och större kostnader i praktiken. Plattformen ställde ett trettiotal stora dagstidningar till förfogande den 5 mars 2019 på helsidor, i Sverige i Dagens Nyheter, och etermedia följde efter. Ingen ställde den berättigade frågan vad kalaset kostar, vilka som ska betala och ingen påpekade att Macrons program är oförenligt med ett uppnående av 1,5 gradersmålet.

Inte heller räcker EU:s utsläppsmål. ”EU har som mål att minska utsläppen med 40 procent till 2030 och år 2050 ska de minska med 95 procent” DN Debatt 17/12 -18 Även förslaget om skärpning av utsläppsmålet från 40 till 50 procent till 2030 är helt otillräckligt för uppnående av 1,5 gradersmålet. Framför allt lyser klimatåtgärderna med sin frånvaro och EU med Tyskland i spetsen låser sig fast vid rysk naturgas i och med Nordstream 2 och den tyska förtida avvecklingen av kärnkraften. EU bromsar i själva verket kraftfulla klimatåtgärder precis som tidigare.

Av min föregående artikel **2018-04-23** på min hemsida framgår genom Wikileaks avslöjanden 2011 av bl a ambassadrappporter publicerade i en rad stora tidningar hur USA och EU kom överens inför FN:s klimatkonferens 2009 i Köpenhamn att skjuta på kraftfulla klimatåtgärder. Det fullföljdes sedan av parterna på klimatkonferensen i Köpenhamn.

10.2 Sveriges otillräckliga klimatpolitik

”**Riksdagen har** beslutat att Sveriges klimatpåverkande utsläpp ska vara nettonoll 2045.” SvD 22/3 -19 Det är alltså alldeles för sent för att klara 1,5 gradersmålet och utvecklingen i Sverige är helt otillfredsställande. För enligt Trafikverkets årsrapport 2018 har ”utsläppen från vägtrafiken vänt uppåt igen – helt på tvärs med gällande trafikmål. /minus 70 procent till år 2030 jämfört med 2010 års nivåer/ Ökad lastbilstrafik ligger bakom, men också minskad mängd biodiesel.” DN 27/2 -19

Innehållet i Sveriges klimatlag antogs före FN:s klimatomöte 2015 i Paris. Klimatpolitiska rådet inrättades för drygt ett år sedan med uppgift att granska och utvärdera hur regeringens politik är förenlig med de klimatmål som är beslutade. Rådet lämnade sin första rapport den 21 mars 2019. Problemet är, att rådet inte har gjort någon utvärdering efter 1,5 gradersmålet eftersom klimatlagen inte har uppdaterats med det målet efter IPCC:s specialrapport från 8 oktober 2018 om 1,5 graders global uppvärmning. Ändå klaras inte uppgifterna.

” - Det viktigaste i rapporten är att utvecklingen går åt fel håll”, medger rådets ordförande Ingrid Bonde. DN 22/3 -19

Inte ens riksdagens otillräckliga mål om nollutsläpp 2045 ligger inom räckhåll med regeringens klimatåtgärder.

”Vice ordförande Johan Kuylenskierna vill dock inte ge regeringens klimatpolitik underkänt.

- Den får inte underkänt, däremot pekar vi på att just nu går omställningen för långsamt, säger han.” SvD 22/3 -19

På frågan ”Är klimatmålen tillräckliga?”, svarade Johan Rockström ”- Det vetenskapliga svaret på det är nej. Klimatpolitiska rådet utvärderar mot ett otillräckligt mål från början, och det är ett

problem.” SvD 22/3 -19

Och, sanningen är, att omställningen har gått för långsamt i många år och utvärderingen ska, som sagt, också ske mot 1,5 gradersmålet, som finns i Parisavtalet, och de större kraven på kraftfulla klimatåtgärder som är nödvändiga med hänsyn till IPCC-rapporten. Både regeringen och klimatpolitiska rådet löser inte sina uppgifter och kan därför inte få godkänt.

11. Klimatförändringar : ny forskning

11.1 Skyfallen blir ännu mer intensiva

Den globala uppvärmningen innebär en ökad avdunstning som ger mer vattenånga och den varmare luften har förmåga att innehålla mer och mer vattenånga i atmosfären. Det är förutsättningen för fler och intensivare skyfall i olika klimatmodeller.

”Men nu visar nya och mer detaljerade modeller att hittills har klimatförändringens effekt på skyfall underskattats kraftigt.

- De första testerna visar att det blir värre än vad vi har trott när det gäller kraftiga regnskurar på sommaren. Vid samma uppvärmning pekar de på att det blir dubbelt så mycket jämfört med vad vi har sett tidigare, säger Erik Kjellström, professor i klimatologi vid SMHI.
- Vi på SMHI är inte först att se det här. Även i andra länder, till exempel England, Schweiz och USA, har forskare kommit fram till liknande resultat. Och en studie som har publicerats i tidskriften Nature har också kommit fram till det.” DN 25/11 -18

Ännu kraftigare skyfall kan alltså väntas jämfört vad forskarna tidigare förutsåg.

11.2 Torka,vattenbrist, förlorade skördar, migration

Den globala uppvärmningen är ojämnt fördelad över jordklotet, vilket innebär att vissa delar utsätts för en intensivare torka, vattenbrist och felslagna skördar med matbrist som följd.

”Vi tar det från början. El Salvador, Honduras och Guatemala – länder i det så kallade 'torrbältet' i Centralamerika – klassas alla tre som mycket känsliga för klimatförändringar.” Den omfattande torkan under det rekordvarma El Nino-året 2016 drabbade många fattiga självhushållande bönder.

”3,5 miljoner människor hamnade i akut behov av humanitär hjälp.

Men när nödhjälpen lämnade regionen, stannade matbristen kvar. Bara i år har fler än 100 000 familjer förlorat majs- och bönskördar i Guatemala på grund av klimatvariabilitet, berättade Guatemalas miljö- och naturresursminister vid en presskonferens förra veckan.

Och enligt Robert Albro, forskare vid Center for Latin American and Latino Studies vid American University, råder det ingen tvekan om saken : matbristen, inte gängvåld är den största drivkraften till migrationen.

- Huvudskälet till att folk migrerar är att de inte har något att äta. Detta har en koppling till klimatförändringarna - vi ser enorm klimatinstabilitet som radikalt förändrar livsmedelstryggheten i regionen, säger han till tidningen The Guardian.” Peter Alestig i SvD 2/11 -18

Torka, vattenbrist, ferslagna skördar och fattigdom som breder ut sig i spåren i vissa delar av världen där den globala uppvärmningen förstärker tidigare problem, medan, som tidigare har visats, andra delar drabbas av intensivare skyfall och översvämningar, ras och andra katastrofer för ekologin och livsbetingelserna i allmänhet.

12. Sammanfattning av slutsatser om utsläppen av växthusgaser och ländernas åtaganden – kraftfulla klimatåtgärder kan inte vänta !

I avsnitt 3 framgår att de globala utsläppen av växthusgaser fortsatte att öka 2018 i stället för att minska kraftigt. Halten koldioxid i atmosfären nådde samtidigt en ny rekordnivå i en tidsserie av allt högre värden.

I IPCC:s specialrapport den 8 oktober 2018 om 1,5 gradersmålet som återgavs i avsnitt 7 framgick att ländernas klimatåtaganden i Parisavtalet inte räcker utan måste femfaldigas för att det målet ska uppnås och trefaldigas för att 2 gradersmålet ska nås. Det framgick också vilka ödesdigra konsekvenser för ekosystemen på planeten som uppstår redan vid 1,5 graders global uppvärmning sedan förindustriell tid . Utsläppen av växthusgaser utsätter planeten för fysikaliska, kemiska och biologiska processer i en sådan skala att de materiella betingelserna för organiskt liv urholkas och förstörs mer och mer. Om inte utsläppen stoppas, drabbas kommande generationer på ett helt oacceptabelt sätt.

Kraftfulla klimatåtgärder kan inte vänta. Enbart upprättande av mål, ambitioner och klimatplaner räcker inte. Ord blir inte handling eller reduceras till symbolpolitik när klimatplanerna stannar på papperet.

Som forskare hävdade 2015 behöver de rika, utvecklade länderna att verkligen stoppa utsläppen av växthusgaser redan 2030 , för de fattiga utvecklingsländerna som drabbas värst av klimatförändringarna men har den lägsta klimatskulden, måste få en längre bromssträcka i linje med FN:s klimatkonvention från 1992.

De vid klimatkonferensen 2009 i Köpenhamn av rika länder som USA utlovade 100 miljarder dollar årligen från år 2020 till de fattiga länderna i klimatbistånd, som inte säkerställts, måste komma tillstånd. Detsamma gäller ännu tidigare löften om tekniköverföring vad gäller energi, tillgång till rent vatten och hållbar sanitet. Sol- och vindenergi har en mycket stor utvecklingspotential i t ex Sahara. Forskning och teknisk utveckling samt infrastruktur behöver satsas på i en helt annan utsträckning än hittills.

Internationella brottsdomstolen i Haag (ICC) behöver få ett utvecklat mandat och kunna ingripa på klimat- och miljöområdet mot t ex illegal skogsskövling och illegalt fiske. Brott mot planeten och dess gränser behöver kunna stävas. De är också en sorts brott mot mänskligheten.

En rad miljö- och andra organisationer krävde den 15 mars 2019 på SvD Debatt ett skärpt svenskt klimatmål : ”Vi uppmanar politikerna att skärpa klimatmålet så att Sverige redan år 2030 inte har några nettoutsläpp. Det skulle kräva en årlig minskning av utsläppen med ungefär 10 procent.”
SvD 15/3 -19

13. En ny medvetenhet växer fram underifrån

Medvetenheten om klimat- och miljöproblemens betydelse för planeten och kommande

generationers fortsatta existens har tagit skruv. Men klimatåtgärderna är helt otillräckliga. Det behövs en ny folkrörelse och krafttag för att vända utvecklingen. Det behövs mer folkligt deltagande. Mer demokrati – inte mindre !

Barn och ungdomar börjar undra vilken framtid de har. 15-åringen Greta Thunberg visar med sin skolstrejk på fredagar utanför riksdagen att varje människa gör skillnad och många människor en folkrörelse att räkna med precis som rösträttsrörelsen för allmän och lika rösträtt.

Den nya rörelsen har tagit fart över hela världen, vilket framgår av nästa avsnitt, Barnen är vår framtid.

Under hösten 2018 signerade över 20 000 franska studenter ett manifest med krav på framtida arbetsgivare om förändringar för en hållbar värld.

Den 3 december publicerades på DN Debatt det svenska Studentmanifestet och en namninsamling startade. Kravet på utsläppen är tydligt : ”För att göra sin del i att nå 1,5 gradersmålet måste Sverige halvera sina utsläpp på fyra år, och nolla dem till 2030 .” DN 3/12 -18

Barnens och ungdomens engagemang imponerar.

14. Barnen är framtiden

Den 20 augusti 2018 startade tonåringen Greta Thunberg en skolstrejk för klimatet på Mynttorget utanför Riksdagshuset i Stockholm. Det var ingen engångsföreteelse. Hennes skolstrejk fortsätter varje fredag. På en gång uppmärksammades klimatstrejken. I sitt linjetal den 10 september inför generalförsamlingen sade FN:s generalsekreterare Antonio Guterres : ”Förra veckan läste jag om 15 åriga Greta Thunberg. Efter Sveriges varmaste sommar någonsin bestämde hon sig för att strejka från skolan och sitta framför riksdagshuset för att få politiker att vakna i klimatkrisen. Hon vet att det är slutpratad. Det är tid att agera”. Idé & Kritik DN 5/10 -18

Fredagen den 30 november 2018 hölls manifestationer för klimatet på över 100 svenska orter inför FN:s klimatmöte i Katowice i Polen med början den 2 december. DN1/12 -18

Greta Thunberg höll där ett tal inför FN-chefen som avslutades med orden : ”Så vi har inte kommit hit för att be världens ledare att bry sig om vår framtid. De har alltid ignorerat oss förut och de kommer ignorera oss nu också.

Vi har kommit hit för att säga att en förändring är på väg, vare sig de vill eller inte. Människor kommer att resa sig och anta utmaningarna vi står inför. Och eftersom våra politiska ledare uppträder som barn , måste vi ta det ansvar som de borde tagit för länge sen.” DN 4/12 -18

På klimatmarschen den 8 december i Katowice som krävde kraftigare åtgärder mot klimatförändringarna och miljöförstörelsen och som drog tusentals fanns också Greta Thunberg bland talarna. SvD 10/12 -18

I januari och februari 2019 protesterade barn och unga mot klimathotet i Belgien och Nederländerna. SvD 8/2 -19

I februari anslöt sig skolungdomarna i Frankrike och Storbritannien till den globala skolstrejken för klimatet, där även elever i Tyskland, Schweiz, Australien, Kanada och USA har följt Greta Thunbergs exempel och börjat skolstrejka på fredagar. DN 13/2 -19

Den 21 februari klimatstrejkade tiotusentals elever och demonstrerade i Bryssel i Belgien. Som en i raden av utländska gäster höll Greta Thunberg ett tal : ” - Vi kommer att vara en nagel i ögat (hon använder engelskans mustigare 'pain in the ass') och fortsätta strejka till politikerna gör något, säger hon.

- Tro aldrig att du är för liten att göra skillnad. Vi räddar världen, fortsätter Greta Thunberg.”
DN 22/2 -19

Fredagen den 15 mars 2019 blev historisk. Uppskattningsvis 1,5 miljoner unga gick ut i skolstrejker över hela världen, Global Strike for Future.

”På över 1600 orter i över hundra länder gick hundratusentals unga ut på gatorna för att kräva åtgärder mot klimatförändringen.” DN 16/3 -19

270 klimatforskare stödjer de strejkande ungdomarnas krav på DN Debatt, DN 15/3 -19

Det är alldeles tydligt, att det är barnen och ungdomarna som är hoppet för framtiden. Det är en folkrörelse som har skapats. Den nödvändiga tiden för nollutsläpp till senast 2030 finns där och rättvisaspekten är med från början, ”och som är en absolut grundförutsättning för att det över huvud taget ska fungera på en global nivå. Det innebär att rika länder som Sverige, med dagens utsläppstakt måste nå nollutsläpp inom 6-12 år, så att människor i resten av världen ska få en möjlighet höja sin levnadsstandard genom att bygga lite av all den infrastruktur som vi redan har byggt. Som till exempel sjukhus, elektricitet och rent dricksvatten.” Greta Thunbergs tal inför FN-chefen DN 4/12 -18

Rika länder som Sverige måste gå före. De som har måste bidra. Det är hög tid att agera. Det finns ingen tid att spilla. Det gäller att sätta till alla klutar. Barnen och ungdomarna visar allvaret.

15. Avslutning

Som visats ovan och i mina tidigare artiklar om klimatet : Kraftfulla klimatåtgärder så att utsläppen av växthusgaser stoppas kan inte vänta längre !

Kaj Lidén

www.EU-kommentar.se

